

quibus verò labore isto opus haut est, nequeunt habere vel dulciores, vel utiliores, vel etiam moderatiores occupationes, post communicationem cum Deo, & rei suæ domesticæ administrationem, quam piis & utilibus libris perlegendis operam suam elocare. Verè dictum est, vitam sine litteris mortem esse: & hūc Itali respexerunt, qui omnibus in urbibus ferè Academias instituerunt, (non illas hūc indigito, quas nos Scholas vocamus universales) quibus nobiliores sexus etiam utriusque, in variâ se literaturâ simul & certatim exercerent. Quin & antiqui Rabbini tradunt, eis qui vellent sacras litteras profiteri; communem quandam legem fuisse præscriptum; ut addiscerent quoddam artificium manuale, quò quærerent victum: affirmantes, eos qui id facere prætermisissent, futuros ad peccandum procliviores. Sicut & B. Paulus, eruditione & nobilitate insignis, scenofactoriæ gnarus fuit. Baron. *Annal. sub. A. C. 52. n. 5.* Solon sapientissimus Atheniensium legislator, publicum in otiosos iudicium dabat, ac ita in suis legibus cavit: Is qui otium sectatur, omnibus accusare volentibus obnoxius esto. Laert. *in vitâ.* Ac licet item Solon sanciverit piè: Si quis parentes haut nutriverit, infamis esto: eandem tamen legem ita repressit; ut filium solverit necessitate patris alendi, qui eum nullam artem docuisset.

II. Illud ergò ante omnia sanum consilium est, more prisco Areopagitarum, vitæ rationem exigere à quovis, quid operis faciat, aut undè se suosque alat? Athenæ. *lib. 4. Val. Max. lib. 2. cap. 6. num. 3.* licet de Atheniensibus (ubi Areopagus tūc adhuc erat) hoc culpet B. Lucas, quòd omnes ac etiam inquilini peregrini, nulli alii rei vacarent, quàm novis audiendis. Quo vitio & hocce seculum nostrum laborat nimis, & novarum dicendarum ac explorandarum occasione, nil nisi mentiri discit. Sed porrò & Aegyptii omnes, ex Regis Amasis instituto; cogebantur nomina sua discripta, ad Nomarchas, seu provinciarum præsides deferre, simulque quâ ratione acquirerent victum demonstrare: qui autem hoc facere negligebat, aut vitæ genus præsidi adprobare non posset: huic poena extremum supplicium erat. Herodot. *Euterp.* Diodor. *Sicul. lib. 2. antiq.* Otho Heurnius *barbar. philos. fol. 211.* adde si lubet Cunrad. Rittershus. *ad Novell. part. 12. cap. 15.* Sanè si otiosi inquirantur, maxima sæpè scelera deteguntur: Camerar. *cent. 1. medit. h. stor. cap. 15.* nemo enim præsumitur vivere de vento, *l. fin. C. de alim. pupill. præstand.* Ob hanc rem, inter alias eximias virtutes, quibus Hugo Marchio Brandenburgensis, Vicarius Othonis III. Imperatoris in Italia, præditus fuit, & ea celebratur; quod is hominibus otiosis & asotis, adeò fuerit infensus, ut eos in iudicium vocarit, ad reddendam otii ac sumptuum rationem. Quæ consuetudo, ab ipso introducta, adhuc in Hetruriâ dicitur perdurare. vid.

Lather.